

www.krasp.org.pl

Konferencja
Rektorów
Akademickich
Szkół
Polskich

Przewodniczący:

prof. zw. dr hab.
Wiesław Banyś
Rektor

Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach
wieslaw.banys@krasp.org.pl

Biuro KRASP:

Krakowskie Przedmieście 26/28
00-927 Warszawa
tel.: 22 55 20 352
fax: 22 55 21 567
biuro@krasp.org.pl

Warszawa, 5 września 2014 r.

KRASP/220/2014

Szanowna Pani
Prof. dr hab. Daria Lipińska-Nałęcz
Podsekretarz Stanu
Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego
ul. Wspólna 1/3
00-529 Warszawa

Szanowna Pani Minister,

W odpowiedzi na pismo nr DSW.ZLS.6001.21.2014.1.EG/MR z 8 sierpnia 2014 r. w załączeniu przesyłam uwagi Konferencji Rektorów Akademickich Szkół Polskich dotyczące *projektu rozporządzenia w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia oraz projektu rozporządzenia w sprawie podstawowych kryteriów i zakresu oceny programowej oraz oceny instytucjonalnej.*

Z wyrazami szacunku

prof. zw. dr hab. Wiesław Banyś
Przewodniczący KRASP

Uwagi
Konferencji Rektorów Akademickich Szkół Polskich
dotyczące
projektu Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego
w sprawie warunków prowadzenia studiów
na określonym kierunku i poziomie kształcenia
(projekt z dn. 8 sierpnia 2014 r.)

Uwagi ogólne

1. Rozporządzenie w sposób dość czytelny uszczegóławia wiele kwestii dotyczących warunków prowadzenia kierunku studiów. W porównaniu z poprzednią wersją mamy do czynienia z dokumentem bardziej klarownym.
2. Na szczególną uwagę zasługuje włączenie do tekstu rozporządzenia regulacji stwarzających możliwości modyfikowania programów studiów oraz definiujących je opisów efektów kształcenia. Dotychczas takie zapisy znajdowały się tylko w ustawie nowelizującej i właśnie dobiegł koniec okresu ich stosowania. Powstała więc sytuacja, w której jednostki nieprzywiązujące wagi do realności obietnicy złożonej studentom w formie przyjętego opisu założonych efektów kształcenia nie mają problemu, natomiast te jednostki, które owo zobowiązanie traktują poważnie i konfrontują jego zapisy z efektami autentycznie osiąganymi mogłyby być posądzone o łamanie prawa. Wyrażamy zadowolenie, że w wyniku wydania rozporządzenia uda się uzyskać istotną racjonalizację obowiązującego stanu prawnego – zniknie przeszkoda do autentycznych działań doskonalących proces kształcenia.
3. Niezbędne wydaje się jasne określenie w przepisach przejściowych, do których programów kształcenia nowa regulacja znajduje zastosowanie. Wydaje się oczywiste, że mimo sformułowania (par. 30): „Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 1 października 2014 r.”, nie może ono zostać zastosowane do programów kształcenia, których realizacja rozpoczyna się z początkiem roku akademickiego 2014/15. W szczególności trudności interpretacyjne stwarza zestawienie ww. przepisu z treścią art. 23 *Ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zmianie ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym oraz niektórych innych ustaw*.
4. Popieramy stanowisko Uniwersytetu Jagiellońskiego dotyczące zasadności utrzymania aktualnie obowiązujących regulacji, umożliwiającej prowadzenie kierunków studiów związanych z kształceniem w zakresie „poszczególnych gałęzi prawa lub prawa z określeniem wskazującym na związek z inną dyscypliną naukową” również na studiach pierwszego stopnia, sformułowane przez Prorektora UJ ds. dydaktyki, prof. Andrzeja Manię, w piśmie BPD-061/17/2014 z dn. 29 sierpnia br., skierowanym do Podsekretarza Stanu w Ministerstwie Nauki i Szkolnictwa Wyższego – dr hab. Darii Lipińskiej-Nałęcz, przesłanym do wiadomości Przewodniczącego KRASP (pismo – w załączeniu)

Uwagi szczegółowe, odnoszące się do konkretnych przepisów

1. par. 5 ust. 1 pkt 7

Użyte sformułowanie „minimalna liczbę punktów ECTS, którą student musi uzyskać w ramach zajęć ogólnouczeniowych lub na innym kierunku studiów, w tym co najmniej 5

punktów ECTS w ramach zajęć z obszarów nauk humanistycznych i nauk społecznych” wydaje się nietrafne z dwóch powodów:

- a) Wymiar zajęć związanych tematycznie z zagadnieniami z obszarów nauk humanistycznych i nauk społecznych powinien wynikać z konieczności osiągnięcia przez studenta kierunkowych efektów kształcenia, zgodnych z efektami określonymi w rozporządzeniu w sprawie KRK dla szkolnictwa wyższego. „Dowartościowywanie” pewnych kompetencji powinno być zatem realizowane – zgodnie z koncepcją leżącą u podstaw wprowadzenia KRK – przez zmiany w opisie efektów kształcenia dla poszczególnych poziomów kwalifikacji w ww. rozporządzeniu, a nie przez specyfikowanie liczby punktów ECTS przypisanych zajęciom o określonej tematyce (jest to jedyny tego typu przepis w rozporządzeniu, psujący jego logiczną konstrukcję).
- b) Niewłaściwe jest sformułowanie „w tym”. Zajęcia z obszarów nauk humanistycznych i nauk społecznych (w przypadku programu ułożonego w innym obszarze kształcenia) nie muszą być zajęciami ogólnoucześnieanymi ani zajęciami na innym kierunku studiów – mogą być w szczególności zajęciami prowadzonymi na wydziale oferującym rozpatrywany program kształcenia przez pracowników innego wydziału lub pracowników jednostki ogólnoucześnieanej, różniącymi się mniej lub bardziej od podobnych zajęć prowadzonych na innych wydziałach.

2. par. 5 ust. 1 pkt 10

Punkt ten jest zbędny (nadmiarowy), a być może szkodliwy. Praktyka jest jednym z modułów kształcenia występujących w programie studiów i w związku z tym jest objęta wymaganiami sformułowanymi w par. 5 ust. 1 pkt 3. Dotyczy to oczywiście także sytuacji, kiedy w programie studiów jest więcej niż jedna praktyka. Szkodliwość rozważanego przepisu polega na tym, że – precyzując wymagania odnoszące się wyłącznie do liczby punktów ECTS – może on sugerować, iż w odniesieniu do praktyki nie obowiązują wymagania sformułowane w par. 5 ust. 1 pkt 3, a w szczególności nie jest konieczne określenie efektów kształcenia.

3. par. 5 ust. 5

O ile sformułowanie „Program studiów dla kierunku o profilu ogólnoakademickim obejmuje moduły zajęć powiązane z prowadzonymi badaniami naukowymi w dziedzinie nauki lub sztuki związanej z tym kierunkiem studiów” nie budzi zastrzeżeń, to wymaganie, aby moduły te służyły „zdobywaniu przez studenta ... umiejętności prowadzenia badań naukowych” wydaje się niewłaściwe; jeśli traktować je poważnie, jest niemożliwe do spełnienia. Kluczowe jest w tym przypadku rozróżnienie między „badaniami” a „badaniami naukowymi”. Leżąca zapewne u podstaw użytego sformułowania ze wszech miar godna poparcia koncepcja kształcenia opartego na badaniach („research-based education”) bynajmniej nie zakłada, że student prowadzi badania naukowe (a tylko tą metodą mógłby zdobyć umiejętność prowadzenia takich badań); zakłada, że student poznaje metodykę i nabywa umiejętności w zakresie prowadzenia badań (tyle znaczy słowo „research”). Trudno sobie wyobrazić, jak można by na wydziale kształcącym kilka tysięcy studentów zapewnić każdemu z nich możliwość prowadzenia badań naukowych, abstrahując od tego, czy możliwości intelektualne studentów pozwolą im realizować takie badania. Podsumowując, jeśli nie chcemy tworzyć fikcji, a jednocześnie deprecjonować pojęcia „badania naukowe”, to sformułowanie „zdobywanie umiejętności prowadzenia badań naukowych” należy zastąpić sformułowaniem „zdobywanie umiejętności prowadzenia badań” lub „zdobywanie umiejętności prowadzenia prac badawczych” – zorganizowanie kształcenia prowadzącego do osiągnięcia tego efektu i tak będzie niemałym wyzwaniem dla większości jednostek prowadzących studia o profilu ogólnoakademickim.

Podobna argumentacja odnosi się także do treści par. 9 ust. 4 – jest wątpliwe, czy jednostka powinna zapewniać udział studentów w badaniach naukowych (chyba że chodzi o wybranych studentów, bo i tak można interpretować użyte sformułowanie).

4. par. 7 ust. 2

Uwzględnienie doświadczeń i wzorców międzynarodowych jest co najmniej tak samo ważne (zapewne ważniejsze) w procesie określania efektów kształcenia, jak przy określaniu programu studiów. A zatem właściwe byłoby sformułowanie: „Podstawowa jednostka organizacyjna uczelni (prowadząca kierunek studiów – to chyba zbędne) określa program kształcenia, mając na uwadze doświadczenia i wzorce międzynarodowe.

5. par. 7 ust. 8

Obok możliwości zmiany treści kształcenia należałoby także dopuścić możliwość zmian w sposobie organizacji zajęć, mających w szczególności na celu zwiększenie aktywności studentów (np. wprowadzenie kształcenia zorientowanego problemowo).